

Eszes Dorottya

A kínai pénzügyi intézményrendszer hozzájárulása a Belt and Road program finanszírozásához

ABSZTRAKT

Jelenleg egy nagyhatalmi átrendeződésnek lehetünk tanúi, az egypólusú világ több pólusúvá válik. Az egyik új pólus Kína, mely a 90-es évektől tartó gazdasági fejlődésnek és folyamatos átalakulásnak köszönheti felemelkedését. Hogy ezt a szerepét megszilárdítsa, az ország elindította a Belt and Road programot, mely a résztvevő országok közötti politikai, gazdasági és személyközi kapcsolatokat hivatott erősíteni. A programhoz kapcsolódó infrastrukturális és energetikai fejlesztések mérete és költsége történelmi távlatban is kiemelkedő. A kivitelezés finanszírozási igénye mellett megjelenik a renminbi tranzakciók könnyebb lebonyolítása, valamint a kivitelező és egyéb nemzetközi kínai cégek pénzügyeinek könnyebb intézése iránti igény is. A tanulmány bemutatja, hogyan járul hozzá a kínai pénzügyi rendszer a Belt and Road program finanszírozásához valamint milyen pénzügyi eszközöket használ fel ehhez.

ABSTRACT

Currently, we are witnessing a major rearrangement of power, the unipolar world becomes more polar. One of the new poles is China, which owes its rise to economic development and continuous transformation since the 1990s. To consolidate this role, the country launched the Belt and Road program, which aims to strengthen political, economic and interpersonal relations between the participating countries. The size and cost of the infrastructure and energy developments related to the program are also outstanding from a historical perspective. In addition to the need for financing for construction, there is also a need for easier execution of renminbi transactions and easier financial transactions of the partners and international Chinese companies. The paper shows how the Chinese financial system contributes to the financing of the Belt and Road program and what financial instruments it uses to do so.

Kulcsszavak: Kína, Belt and Road, gazdasági modell, finanszírozás

Keywords: China, Belt and Road, economic model, funding

BEVEZETÉS

A geopolitikai célok elérésében egyre kisebb szerep jut a katonai erőnek, az országok egyre inkább fordulnak gazdasági és pénzügyi eszközökhöz. Ilyenek lehetnek a kereskedelmi egyezségek, import termékekkel szembeni szabályozások, kereskedelmi szankciók. A nagyhatalmi célok eszközei között kiemelkedő szerepe van a világpénz funkciónak, ugyanis ebben a devizában tartalékolnak az országok jegybankjai, ez a nemzetközi elszámolások alapja és ebben a devizában bonyolítják a világkereskedelemhez kapcsolódó tranzakciókat is. Az egyik legegyszerűbb eszköz az árfolyam politika, mellyel a nemzetközi kereskedelmet lehet befolyásolni. Ezt felhasználva „valutaháborúk” alakulhatnak ki, amikor több ország, a saját exportját élénkítendő, a versenytársak devizaárfolyama alá gyengíti a sajátját. Kifinomultabb és kevésbé bizonyítható eszközként, a pénzügyi rendszer globalizációjának köszönhetően, az országok felhasználhatják a nemzetközi pénzügyi rendszert is geopolitikai céljaik eléréséhez.

A korábban az alulértékelt renminbire és olcsó munkaerőre épülő gazdaságpolitika a 2008-as válság hatásaként és a munkabérek növekedése miatt kihívásoknak nézett elébe. A kínai gazdasági növekedés lassult, ugyanakkor az ország sikeresen állt át egy magasabb hozzáadott értéken és fogyasztáson alapuló növekedési pályára. Ezt az átállást is elősegíti a Belt and Road program, ugyanis a geopolitikai célok elérése mellett a feleslegessé vált ipari kapacitásokat Kínán kívül köti le (LOSONCZ, M. 2017).

A program keretében kialakul az Új Selyemút Gazdasági Övezet, mely a résztvevő országok Kínával való gazdasági együttműködését és kereskedelmét élénkíti. Magyarország és a kelet-közép-európai régió szempontjából sem elhanyagolhatóak Kína törekvései. A régióban a Selyemúttal kapcsolatos törekvések a 16+1 együttműködés keretében valósulnak meg, erre Kínának azért volt szüksége, mert csak a kelet-közép-európai országokon keresztül érheti el fizikailag az Európai Uniót. Magyarország része az együttműködésnek, ugyanis az új Selyemút várhatóan két irányból is keresztül halad majd rajtunk. Ezek közül a Tengeri Selyemút már jelenleg is működik, viszont további fejlesztések várhatóak a szállítás idejének csökkentésére. Ez a vonal a Pireuszi kikötőnél éri el Európát, a szállítmányt innen vasút viszi tovább Nyugat-Európa irányába Belgrádon és Budapesten keresztül. A másik vonal 2030-ra valósul meg teljesen (HUG, 2016), ez a Közép-Ázsia Nyugat-Ázsia Gazdasági Folyosó. A közép-ázsiai államok mellett érinti Iránt és Törökországot is.

A Belt and Road programmal összehasonlítható volumenű infrastrukturális fejlesztés a második világháború utáni Európai Újjáépítési Program volt (Marshall-terv). A program az eredeti célkitűzés szerint a gazdaság élénkítését és Európa újjáépítését szolgálta (THAKKAR, A. ET AL. 2012). 1948-1952-ig, négy év alatt összesen 13 milliárd dollár értékben nyújtott az Amerikai Egyesült Államok a program keretei között pénzügyi segítséget európai országok számára adomány vagy hitel formájában (BORDO, M. D. ET AL. 1993). Ez ugyan a Belt and Road program volumenéhez képest elenyészőnek tűnhet, azonban jelenlegi értéken 133 milliárd dollár lenne. Ahhoz, hogy ez az összeg célba jusson, szükség volt a meglévő pénzügyi közvetítőrendszer közreműködésére és új intézményekre is. A finanszírozás bonyolításában így részt vettek a frissen létrejött Világbank Csoport intézményei is.

Multilaterális fejlesztési bankok mellett a nagyszabású nemzetközi programok esetében kiemelt jelentőséggel bírnak azok az intézmények és intézkedések, melyek az irányító ország számára kedvező monetáris kondíciókat hivatottak létrehozni, illetve működtetni. A második világháború után

a dollár nemzetközi elszámolását nemzetközi szervezetek segítették, melyek közül a legfontosabb a Nemzetközi Monetáris Alap. De jó példa lehet az eurozóna létrehozása a közös monetáris hatósággal, az Európai Központi Bankkal is. Kína Belt and Roadhoz kapcsolódó érdeke a renminbi szerepének növelése, azonban nagy nemzetközi intézmények helyett az elszámolást bilaterális megállapodások, valamint renminbi elszámolóközpontok segítik világszerte.

Multilaterális fejlesztési banki tagsággal Kína többel is rendelkezett, azonban a növekedési pályaváltás és geopolitikai céljainak finanszírozása új intézmények létrehozását és a meglévő intézmények felhasználását kívánta meg tőle. A frissen létrejött Ázsiai Infrastrukturális Befektetési Bankban (AIIB) a tőke közel egyharmadát Kína szolgáltatja, így szavazati súlya is kellően nagy ahhoz, hogy saját geopolitikai céljainak megvalósítására használja fel. Azonban a Belt and Road finanszírozási igényét egy ilyen fejlesztési bank nem tudja kiszolgálni (GARCÍA-HERRERO, A. 2017), így Kína a korábban alapított pénzintézeteit is felhasználja.

A tanulmány célja annak bemutatása a szakirodalom és adatbázisok elemzésével, hogy a kínai pénzügyi intézményrendszer hogyan járul hozzá a Belt and Road program finanszírozásához. Első lépésként bemutatja, hogy milyen jellegű és mely szektorokat érintő finanszírozási igények lépnek fel a programmal kapcsolatban, majd azt is, hogy ezt a kínai pénzügyi intézményrendszer mely szereplői és milyen módon elégítik ki. Ennek megválaszolásához a szakirodalom, adatbázisok és dokumentumok elemzésére támaszkodik.

A tanulmány második fejezete bemutatja, milyen gazdasági folyamatok állnak a Belt and Road háttérben, valamint röviden összefoglalja a program főbb elemeit. A harmadik fejezet bemutatja a kínai pénzügyi intézmények anyagi hozzájárulását a Belt and Road program megvalósításához, valamint az ahhoz kapcsolódó pénzügyi infrastruktúra jelentősebb elemeit. A program finanszírozásával szorosan összefügg a renminbi nemzetközi szerepe is, így a fejezet kitér ennek megvalósítására és intézményi háttérére is.

BELT AND ROAD PROGRAM BEMUTATÁSA

A program gazdasági háttere

Az Amerikai Egyesült Államok (USA) a második világháború óta vezető szerepet tölt be politikai, gazdasági és hadászati szempontból is. Ez a hegemonia azonban a 2008-as válság óta megtörni látszik. Ugyan a legjelentősebb szereplő még mindig az USA, ellenpólusként megjelent Oroszország és Kína is, így a világ politikai értelemben hárompólusúvá vált. Gazdasági szempontokat is figyelembe véve a három pólus az Amerikai Egyesült Államok, Kína és Európa lenne, ugyanakkor Oroszország szerepe a globális politikában jelentősebb, mint Európáé. A nagyhatalmak egymás közötti versenyében a gazdasági, pénzügyi és hadi eszközök mellett kiemelkedő jelentőséggel bírnak a szövetségesek is, ugyanis rajtuk keresztül növelhető a központi nagyhatalom ereje is.

Kína gazdasági felemelkedése szoros összefüggést mutat a többi nagyhatalmi szereplőt érintő gazdasági és pénzügyi eseményekkel. A fejletlen Kína a 90-es években még bővelkedett olcsó munkaerőben, így a nemzetközi nagyvállalatok a termelés kihelyezésével növelhették profitjukat. Ekkor indult meg a kínai gazdaság liberalizációja, ami a 90-es években felgyorsult. Kína gazdasága és társadalma jelentős fejlődésen ment keresztül, a lakosság jóléte nőtt, nagy ipari városok jöttek létre,

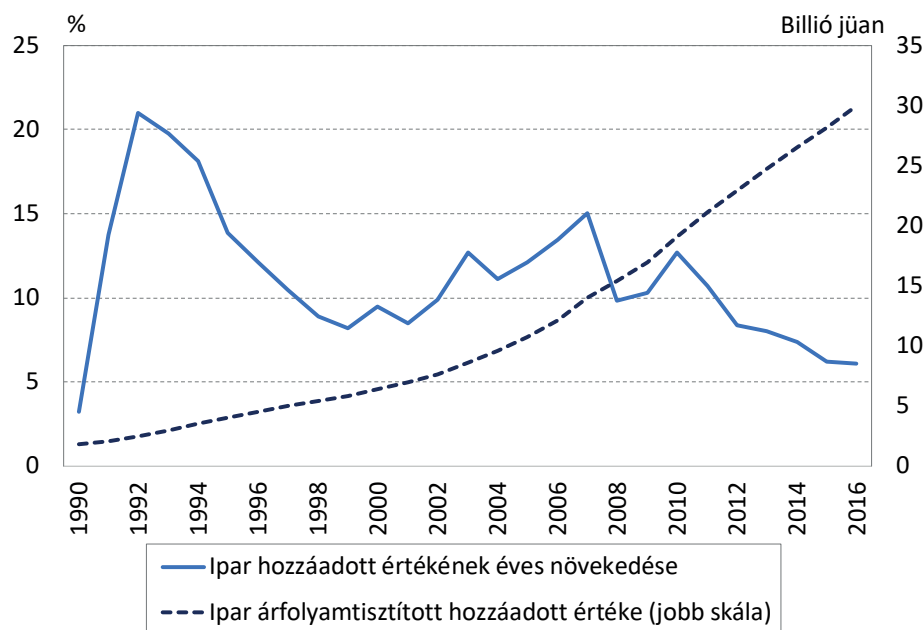
melyek elszívták a munkaerőt vidékről. Mivel a világpénz funkciót a dollár látta és látja is el, valamint a kínai termékekért az USA vagy dollárban vagy dollár államkötvényben fizetett, Kína amerikai államkötvény állománya jelentős mértékben megemelkedett. Így egy olyan egyensúlytalan helyzet alakult ki, melyben Kína ugyan fejlődött, de amellett, hogy az Egyesült Államokat finanszírozta, az amerikai vállalatok profitabilitását is javította (KÜRTHY, G. 2012).

A 2000-es években ez a helyzet a válság hatására megváltozott. Az Amerikai Egyesült Államok pénzügyi szerepe továbbra is kiemelkedő, azonban relatív jelentősége a 2008-as válság óta gyengül. Emellett a dollár tartalékdeviza szerepe az Amerikai Egyesült Államok gazdasági súlyának csökkenésével párhuzamosan folyamatosan gyengül (CAMPANELLA, M. 2014). Míg az Egyesült Államok és Európa hitelválsággal küzdött, addig Kínában a belföldi hitelezés számára továbbra is volt még tér, így a válság nem érintette súlyosan. Azonban egyértelművé vált, hogy a döntően dollárból álló devizatartalékok differenciálása és csökkentése szükséges. Korábban Kína a jüan árfolyamát mesterségesen, dollár vásárlással alacsonyan tartotta, ami javította külkereskedelmi mérlegét. A pénzügyi válság miatt befagyott pénzügyi piacokon Kína kereskedelmi partnerei nem jutottak kellő mennyiségű dollárhoz, így Kína felismerte, hogy csökkentenie kell dollárfüggőségét. Ezt a renminbi liberalizálásával teheti meg, tehát az árfolyam mesterségesen alacsonyan tartása a továbbiakban nem volt lehetséges. Az új irány szerint a renminbi szerepét a nemzetközi kereskedelemben növelni kell, és a liberalizáció miatt kieső külkereskedelmi mérleg többletet pótolni szükséges.

Kína gazdasági átalakulása jól nyomon követhető a termelés hozzáadott értékén keresztül. Az ipari termelés hozzáadott értékének növekedése alacsony bázisról indult, az árfolyamhatásoktól megtisztítva az állományi érték a 90-es évektől emelkedett jelentősen. Ennek háttérében az alapvetően mezőgazdaságból élő ország iparosítása állt. A 90-es évek végére Kína lett a világ összeszerelő üzeme. Az alacsony hozzáadott értékű terméket az ország kis árréssel tudta külföldre értékesíteni, de a nagy mennyiségnek és az alacsony termelési költségeknek köszönhetően még így is jelentős profitot jelentett a kínai vállalkozásoknak. Azonban ez a profit az alacsony árrés miatt erősen függött a kínai árfolyampolitikától is, egyfajta gátat szabva a renminbi árfolyamemelkedésének.

A válság óta a hozzáadott érték emelkedésének üteme csökken (1. ábra). A bérek növekedése mellett az energia és a tőke költsége is jelentősen megdrágította a termelést. A válság igaz, hogy enyhébben, de érintette a kínai gazdaságot is, ami hatására a termelés visszaesett és felesleges gyártókapacitások alakultak ki, aminek a fenntartása szintén költséges. A harmadik probléma, hogy a kínai vállalatok több esetben is külföldi know-how alapján termelnek, a core tevékenységek Kínán kívül találhatóak. A Belt and Road program a nemzetközi tudományos és kutatási kapcsolatok erősítésével segítheti a kínai kutatás fejlesztést is.

1. ábra: Kínai ipar hozzáadott értéke
Figure 1: Added value of Chinese industry

Forrás/Source: Világbank¹, saját szerkesztés / World Bank, edited by the author

Belt and Road program

A gazdasági növekedést a nagyhatalmi pozíció elérése és gazdaságának átalakulása miatt új alapokra kellett Kínának helyeznie. A korábban munkaerő intenzív termelés a bérek növekedése miatt nem fenntartható. A kínai lakosság jóléte növekedett, így komoly igény jelentkezett a lakosság részéről az importra is. A 2008-as pénzügyi válság hatására fel kellett gyorsítani a jüan liberalizációját, így az alacsony árfolyam többé nem segítette az exportot. Mindezek hatására a külkereskedelmi mérleg pozitívuma csökkenni kezdett, amit Kínának kezelnie kell. Az ország gazdasága vásárlóerő paritáson immár a világ legnagyobb gazdasága, így energiaigénye is nagy mértékben megnőtt. A program egyik titkolt hozadéka a túltelített kínai építőipar ellátása munkával (POLYÁK-SIMIGH, F. 2016)

Ezeket a problémákat kezelendő, 2013-ban a Xi Jinping kínai elnök bejelentette a Selyemút Gazdasági Övezet és a 21. századi Tengeri Selyemút programokat. A projekt célja egy olyan gazdasági övezet létrehozása egy-két évtizeden belül, ami újra rendezi Kína ázsiai, európai és afrikai kapcsolatrendszerét. A programhoz már 72 ország csatlakozott, de tágabban értelmezve egy globális programról beszélhetünk. A projekt neve később az One Belt One Road-ra módosult. Majd, mivel több útról van szó a Belt and Road-ra változtatták. Összesen hat szárazföldi és egy tengeri gazdasági folyosó kialakítását tűzte ki a kínai állam célul.

Az Új Eurázsiai Földhíd Gazdasági Folyosó 2014-ben kezdte meg egyelőre szakaszos működését, Moszkvát érintve északon érkezik meg Európába. A Kína-Mongólia-Oroszország Gazdasági Folyosó az észak-kínai területek kapcsolatát élénkítené Moszkvával. A Kínai-Pakisztáni Gazdasági Folyosó elsősorban a pakisztáni kikötők elérését szolgálja, innen tengeri úton halad az áru tovább a Szezi csa-

¹ <https://data.worldbank.org/indicator/NV.IND.TOTL.KN>

tornán keresztül a pireuszi kikötőbe. A Kína-Indokínai-félsziget és a Banglades-Kína-India-Mianmar Gazdasági Folyosó a régió társadalmi és gazdasági együttműködésének alapját képezi, valamint több ponton is tengeri csatlakozási lehetőséget biztosít. A Közép-Ázsia - Nyugat-Ázsia Gazdasági Folyosó a meglévő közlekedési hálózatra épít majd, de megvalósulása csak 2030-ra várható. Ezek közül Kelet-Közép-Európát és Magyarországot a tengeri út és később a Közép-Ázsia - Nyugat-Ázsia Gazdasági Folyosó érinti majd.

Az együttműködés több dimenzióban történik (DU, M. 2016). Egyrészt beszélhetünk politikai együttműködésről, mely során a résztvevő országok geopolitikai céljaihoz illesztik a programmal kapcsolatos elvárásait, és ahhoz igazítják a részvétel módját. Egy másik dimenzió a fizikai összeköttetés, mely során a már meglévő közúti, vasúti, olaj- és gázvezetéseket és optikai hálózatokat összekapcsolják és fejlesztik. Ez kiegészül logisztikai központok, ipari parkok és tengeri kikötők létesítésével, fejlesztésével. Ehhez szorosan kapcsolódik a harmadik dimenzió, a korlátok nélküli kereskedelem. Ennek alapjai az országok közötti jogi megállapodások, melyek felgyorsítják és megkönnyítik a nemzetközi kereskedelem bonyolítását. A program kivitelezése, valamint a gazdasági és kereskedelmi kapcsolatok élénkülése elképzelhetetlen a pénzügyi intézményrendszer fejlődése nélkül. Ebben a kínai államnak és a tulajdonában lévő pénzintézeteknek lesz jelentős szerepe. Az ötödik dimenzió magában foglalja a kultúra, a kutatás fejlesztés és az oktatás területén történő együttműködést.

A Belt and Road program során megvalósítandó fejlesztések várható költségének becslése több szempontból is problémás. Ez első sorban annak köszönhető, hogy nehéz egyértelműen megállapítani, hogy egy projekt a programon belül vagy kívül valósul-e meg. Ha a programhoz kapcsolódik a megvalósítás, akkor ez a kapcsolat lehet szorosabb és kevésbé szorosabb is, így el kell dönteni, hogy a becslést készítő hol húzza meg a határt. Egyes feltevések abból indulnak ki, hogy a program finanszírozási igénye, mivel a legköltségesebb elemek infrastrukturális jellegűek, jól közelíthetők azzal, hogy mekkora a térség infrastrukturális fejlesztési igénye. Az Ázsiai Fejlesztési Bank alapján ez a következő öt évre 8 ezer milliárd dollár, viszont 2030-ig 26 ezer milliárd dollár lesz (ADB 2018). Azon becslések közül, melyek jobban fókuszálnak a ténylegesen Belt and Roadhoz köthető beruházások költségeinek becslésére, az egyik legszerényebb 500 milliárd dollár, azonban ez csak a 2017-2022-ig tartó időszakra vonatkozik² (HU, S. 2017).

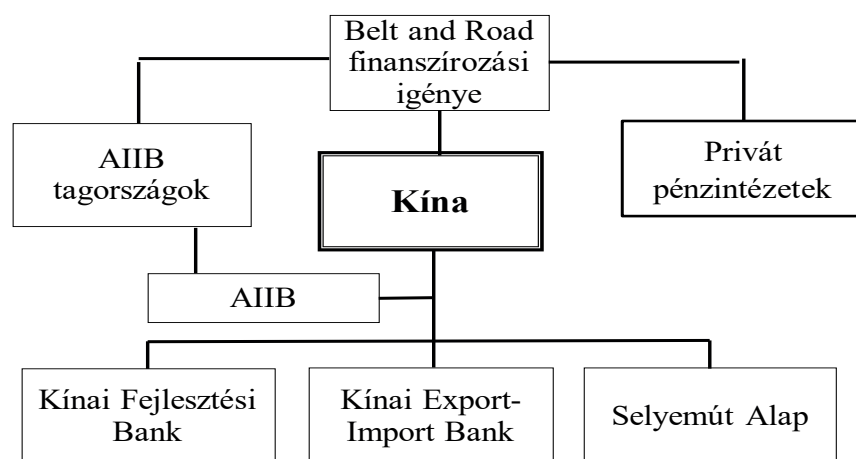
A KÍNAI INTÉZMÉNYRENDSZER HOZZÁJÁRULÁSA A PROGRAM FINANSZÍROZÁSÁHOZ

A Belt and Road komplex, országhatárokon átívelő megvalósítása a kínai érdekeknek megfelelően egy kínai vagy Kína által irányított, országhatárokon átívelő finanszírozási rendszer kialakítását is igényli. A rendszer nagyobbik része kínai állami tulajdonú intézményekből áll, a programhoz szorosan kapcsolódó kínai magánfinanszírozás mértéke elhanyagolható (HE, A. 2019). Ebben a rendszerben a kínai állami tulajdonú közpolitikai feladatokat ellátó bankok, a Kínai Fejlesztési Bank (CDB) és a Kínai Export-Import Bank a legjelentősebb szereplők. A négy legnagyobb állami tulajdonú kereskedelmi bank is jelentős forrásokat biztosít a program megvalósításához elsősorban hitel formájában.

² <https://www.bloomberg.com/news/articles/2017-05-04/china-s-belt-road-plan-may-top-500-billion-credit-suisse-says>

A Belt and Road program finanszírozása tekintetében kevésbé jelentős, ugyanakkor történelmi és geopolitikai jelentősége miatt kiemelendő a program kihirdetésével egy időben létrehozott új Ázsiai Infrastrukturális és Befektetési Bank (AIIB), melynek a Belt and Road által érintett országokon kívül más tagjai is vannak. Az állami tulajdonú szereplők és bankok által létrehozott alapok a finanszírozás csupán néhány százalékát teszik ki, ezek közül a legnagyobb méretű a Silk Road Fund (SRF) (2. ábra).

2. ábra: A Belt and Road finanszírozásában résztvevő főbb kínai intézmények
Figure 2: Most important Chinese institutions involved in financing Belt and Road

Forrás/Source: saját szerkesztés / edited by the author

A programhoz köthető beruházások megvalósítását Kína a pénzügyi intézményrendszer felhasználásán kívül renminbi politikájával is támogatja. A kínai valuta nemzetközi elterjedése mellett, hogy hosszú távon közvetlen pénzügyi előnyöket jelenthet a kínai állam számára, a Belt and Road program keretein belüli projektek megvalósítói nagyobb hajlandósággal fogadhatják el tevékenységük ellentételezéseként. Jelenleg a nemzetközi tranzakciók nem egész egy százalékában használták a renminbit, ami globálisan a nyolcadik helyre elegendő. Ezt a kínai kormány is szeretné feljebb tornáztatni, így a Belt and Road országaiban próbálják növelni a renminbi elfogadottságát (SWIFT 2018), ami Kína számára könnyítené meg a finanszírozást.

CDB

A Belt and Road finanszírozásában jelentős szerepe van a Kínai Fejlesztési Banknak (CDB), azonban az intézményt nem kifejezetten a program finanszírozási igénye miatt hozták létre. A Bank már 1994 óta működik közvetlenül állami irányítás alatt. Alapítása kapcsolatba hozható a 90-es években végbemenő gyorsuló növekedéssel. A CDB olyan közép- és hosszú távú projekteket finanszíroz, melyek Kína hosszú távú gazdasági és társadalmi céljait szolgálják. A Bank a világ legnagyobb szuverén fejlesztési bankja. Fiókjaival Kína mellett jelen van Egyiptomban, Oroszországban, Brazíliában, Venezuelában és az Egyesült Királyságban is.

A CDB által finanszírozott projektek jelentős része Kínában található. A folyósított hitelek szektorális megbontás szerint nagyrészt városfejlesztési (21,9%), autópálya építési (16,2%) és közösségi infrastruktúra fejlesztési (11,3%) projekteket tettek lehetővé. Ezekon kívül jelentős forrásokat biztosított vasútfejlesztésre, villamos hálózat fejlesztésre, olaj- és olajipari beruházásokra, stratégiaileg

fontos ipari beruházásokra. Ezekben belül a Bank külön 196 milliárd dollár értékben hitelezett a Belt and Road program keretei között 2018 végéig (CDB 2018).

EXIM

A Kínai Export-Import Bankot szintén 1994-ben alapították és a kínai állam közvetlenül irányítja. A Bank fő feladata a kínai export és import élénkítése, külföldi befektetések támogatása, valamint nemzetközi gazdasági együttműködés volt eredetileg, azonban céljait Kína geopolitikai céljaihoz igazították. Így a Bank legfőbb feladata a nemzeti fejlesztési stratégiák támogatása lett, finanszírozást pedig a nemzetközi kereskedelem elősegítésére, határon átnyúló beruházások megvalósítására, a Belt and Road-hoz kapcsolódó finanszírozási igények kielégítésére, nemzetközi ipari kapacitások kiépítésére, kutatás-fejlesztés és a kultúra támogatására nyújtanak. A kínai állam támogatásával a Bank szerepet játszik a fenntartható gazdasági növekedésben és a strukturális átalakulásban, amit a nemzetközi kereskedelme élénkítésén kívül Kína globális stratégiája implementációjának elősegítésével ér el. A Bank Kínán belül 29 fiókkal rendelkezik, ezen kívül fiókbankja található még Hong Kongban, Párizsban, Afrikában, és Szentpéterváron.

A Bank által finanszírozott Belt and Road programhoz köthető projektek tükrözik a program céljait. A legnagyobb projektek közül a legtöbb a kínai vállalatok nemzetközi piacszerzését szolgálta vagy a nemzetközi áruszállításhoz és közlekedéshez kapcsolódott. Energetikai fejlesztést is hiteleztek, melyek mind külföldön valósultak meg (KÍNAI EXPORT-IMPORT BANK 2016). A Bank főként Ázsiában megvalósítandó projekteket finanszíroz.

BIG 4

A négy legnagyobb állami tulajdonú kereskedelmi bank, melyek nem csak a Belt and Road finanszírozásán belül dominánsak, az Industrial and Commercial Bank of China (ICBC), a Bank of China (BoC), a China Construction Bank (CCB) és az Agricultural Bank of China. A négy legnagyobb bank általi finanszírozáson belül dominál a hitelkihelyezés, ami mellett mind a négy nagybank külön kötvényt is bocsátott ki, melyek a program megvalósulását támogatják. Mindamellet, hogy ezek a kereskedelmi bankok részvényei több tőzsdén is jegyezve vannak, nyíltan vállalják, hogy fontos szerepet játszanak a Belt and Road finanszírozásában.

A Bank of China Kína legrégebb óta működő pénzügyi intézménye, a z 1912-es megalapításától kezdve 1949-ig látta el a központi banki funkciót és a nemzetközi ügyletek bonyolítását. A bank csak 1994-ben alakult át kizárólagosan kereskedelmi bankká, mindemellet az állam maradt a tulajdonosa. Az Industrial and Commercial Bank of China 1984 óta látja el kereskedelmi banki funkcióit, a sanghaji és a hongkongi tőzsdén 2006-ban a Bank of China-val azonos évben jegyezték be. A China Construction Bank 1954-től 1979-ig szolgáltatott állami forrást beruházásokra, infrastruktúra fejlesztésre, melyet követően kereskedelmi banki szolgáltatásokkal bővült tevékenységi köre. A CCB a Kínai Fejlesztési Bank 1984-es alapítását követően válhatott kizárólagosan kereskedelmi bankká, majd 2004-ben részvénytársasággá is alakult. A jelenlegi Agricultural Bank of China-t 1979-ben alapították, de ekkor még kereskedelmi bankként működött, részvénytársasággá csak 2009-ben alakult át.

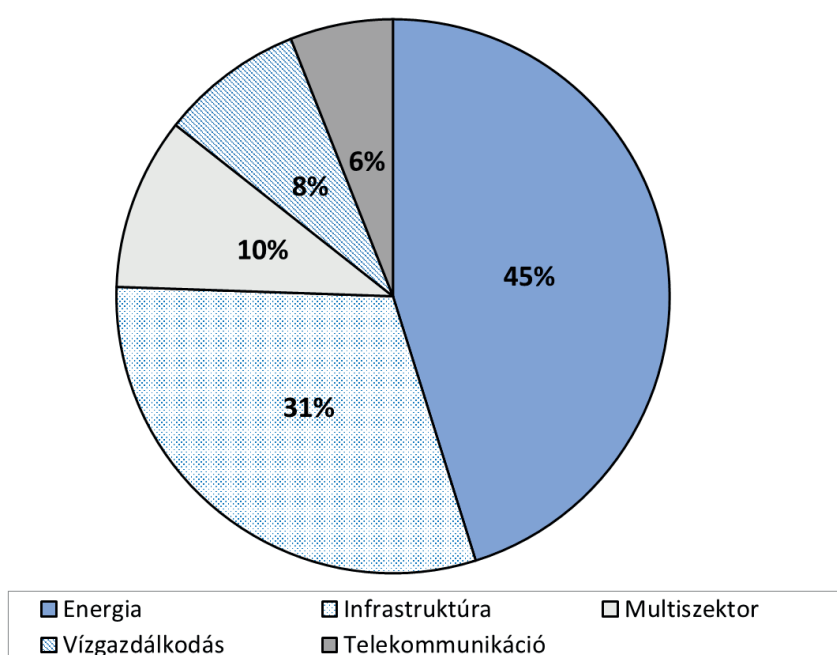
AIIB

Az Ázsiai Infrastrukturális Befektetési Bank (AIIB) létrehozását Xi Jinping elnök 2013-ban jelentette be, de csak később, 2015 áprilisában sikerült megalapítania az 57 alapító országnak. Az alapító tagok között 37 ázsiai és csendes-óceáni ország található, a maradék 20-ból 14 az Európai Unió tagállama (Ausztria, Dánia, Finnország, Franciaország, Németország, Olaszország, Luxemburg, Málta, Hollandia, Lengyelország, Portugália, Spanyolország, Svédország, Egyesült Királyság). A Bank alaptőkéje 100 milliárd dollár, melynek felét Kína szolgáltatta volna, azonban az új belépőknek köszönhetően ez az összeg 30 milliárd dollárra csökkent, miközben Kína szavazati joga 27 százalék. A tagországok száma jelenleg 76.

Az AIIB létrehozását a Marshall- segélyhez hasonlított Selyemút finanszírozási igénye mellett motíválta Kína többi multilaterális intézményben betöltött, gazdasági és katonai súlyához képest alacsony szerepe. Az Amerikai Egyesült Államok világban betöltött vezető szerepét korábban a Bretton woods-i pénzügyi rendszer stabilizálta. Ehhez tartozott a Nemzetközi Valutaalap és a Világbank felállítása, melyekben az USA napjainkig felülreprezentált. A Világbank kvótarendszerében az USA egyedüli vétóhatalommal bír a maga 17 százalékkal, míg Kína csak 4,78 százalékkal rendelkezik. Emellett az Ázsiai Fejlesztési Bankban is csupán az amerikai és japán szavazatok ötödével rendelkeznek.

Az AIIB 2016 elején kezdte meg működését, első igazgatótanácsi ülését Pekingben tartotta, ahol a székhelye is található. Fél évvel később a Bank folyósította az első hiteleit is. 2018 végéig az AIIB-ba a tervezett 100 milliárd dollár alaptőkéből 19 milliárdot fizettek be ténylegesen a tagországok, míg a jóváhagyott projektek összértéke már 2018 februárban megközelítette a 21 milliárd dollárt. Teljes feltöltés esetében a Bank kétszer akkora lesz, mint az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank (EBRD) (EURÓPAI BIZOTTSÁG 2015).

3. ábra: AIIB által nyújtott finanszírozás megoszlása ágazatonként
Figure 3: The distribution of funding by AIIB by sector

Forrás/Source: AIIB, saját szerkesztés / AIIB, edited by the author

A finanszírozni kívánt projektek egy része a Belt and Road mentén található infrastrukturálisan gyenge országok fejlesztését szolgálja. Emellett a bank a kevésbé fejlett országoknak támogatást nyújt a projektek előkészítésére is. Ebből a célból létre is hozott egy projekt-előkészítő alapot, amit Kína 50 millió dollárral támogatott. A Bank hitelt nyújthat a tagállamoknak, a területükön működő ügynökségeknek, állami intézményeknek, vállalatoknak, illetve olyan nemzetközi szervezeteknek, melyek elősegítik Ázsia gazdasági fejlődését. A Bank hiteleit vagy tagállami garancia vagy anélkül nyújtja, tagállami garancia esetében 10 százalékos előkészítési előleget is megítélhet.

A finanszírozás jelentős része konzorciális hitel, a legtöbb esetben valamely másik multilaterális fejlesztési bankkal közösen. Az AIIB átlagosan a teljes projektköltség 20 százalékát biztosítja, azonban ez projektenként nagy mértékben eltér. Azoknál a beruházásoknál, ahol nincs társfinanszírozó, jellemzően az AIIB hitel aránya magasabb. A hitelekre jellemző a közép- vagy hosszú távú futamidő. A hitelfelvevők jellemzően az érintett országok, számukra átlagosan a beruházás 27 százalékát biztosítja a Bank, míg a cégek számára ez az arány valamivel alacsonyabb, 14 százalék. Kiemelkednek az Oman számára nyújtott hitelek abban a tekintetben, hogy ezeket a hiteleket mind cég kapja, és esetükben a legmagasabb az AIIB finanszírozás aránya, jellemzően társfinanszírozó nélkül.

Silk Road Fund

A multilaterális és unilaterális bankok mellett különböző alapok is támogatják a Belt and Road megvalósítását. Ezek közül kiemelkedik a Selyemút Alap (Silk Road Fund), amit 2014 év végén hozott létre a kínai jegybankkal közösen a Kínai Befektetési Vállalat, a Kínai Fejlesztési Bank és a Kínai Export-Import Bank. Az Alap tőkéje 40 milliárd dollár, amiből eddig 10 milliárd került befizetésre. Ennek 65 százalékát a kínai jegybank fizette be, így közvetlenül belépett a Belt and Road finanszírozásába³ (SILK ROAD FUND 2017). Az Alap profitorientáltan működik, elsősorban az Új Selyemút Gazdasági Övezet létrehozását támogatja közép- és hosszú távú befektetéseivel. Részvény, kötvény és alap vásárlása mellett lehetősége nyílik más nemzetközi fejlesztési szervezetekkel való együttműködésre, közös alapok létrehozására.

Az Alap rendszeresen fektet be olyan projektekbe, melyek infrastruktúra fejlesztésre, energetikai beruházásra, ipari és pénzügyi együttműködésre irányulnak. Ezen kívül segítséget nyújt olyan kínai cégeknek is, melyeknek a külföldi terjeszkedéshez finanszírozásra van szükségük. Földrajzi elhelyezkedés szerint nagy részük Kínán kívül, Ázsián belül található, de van köztük orosz, észak-afrikai és európai cég is. 2017-ben a cégek köre bővült az Autostrade per l'Italia S.p.A-val, aminek köszönhetően a kínaiak európai pozíciója egyre stabilabb lesz. A cégekbe történő befektetés mellett az Alap létrehozta a 2 milliárd dollár értékű Kína-Kazahsztán Gyártó Kapacitás Együttműködési Alapot is. A Selyemút Alap az állami intézmények mellett együttműködik privátszférában tevékenykedő nagyvállalatokkal is. 2017-ben a General Electric-el kötöttek együttműködési megállapodást energetikai beruházások támogatására, melyek közül több is a tervezett Új Selyemút Gazdasági Övezeten belül valósul majd meg⁴ (SILK ROAD FUND 2017).

³ <http://www.silkroadfund.com.cn/enweb/23775/23767/index.html>

⁴ <http://www.silkroadfund.com.cn/enweb/23809/23812/36001/index.html>

A renminbi szerepe a Belt and Road finanszírozásban

A program finanszírozásában közvetetten részt vesz a kínai jegybank is. Kína lehetősége első sorban a renminbiben történő hitelnyújtásra korlátozódik, de ez akkor lehet megoldás, ha a kivitelezést kínai vállalatok végzik. Egyéb esetben kemény devizában kell a fejlesztést hitelezni. Ekkor lehetősége van Kínának és a kínai bankoknak a bankközi piacon beszerezni a devizát, viszont ez rendkívüli mértékben megnövelné Kína külső adósságát. Részleges megoldást nyújthat az ország devizatartalékainak felhasználása, azonban a biztonságos tartalék szintjének fenntartása mellett ez a forrás nem elegendő.

Ha a renminbi elfogadottsága javul, akkor a kínai programok finanszírozása is könnyebbé válik. Ugyanis az endogén pénzteremtés elmélete alapján a bankok anélkül is képesek pénzt teremteni, hogy betétet gyűjtenének. Jelenleg a külföldi projektek finanszírozásához a bankoknak devizához kell jutniuk, ami korlátosabb és költségesebb, mintha saját devizájukban egyszerűen hitelt nyújtanának. Kína jelenleg egy esetben tudja renminbiben finanszírozni a programhoz kapcsolódó fejlesztéseket, mégpedig, ha a beruházást kivitelező cég kínai, így az egyfajta barterként elfogadja a kínai fizetőeszközt. Ha az elszámolásokat renminbiben lehet bonyolítani, akkor a kínai fizetőeszköz elfogadottsága a jövőben javulhat, ami megkönnyítené a Belt and Road finanszírozását.

Korábban Kína árfolyampolitikája támogatta az exportorientált gazdaságpolitikát. A felzárkózás éveiben, 1981 és 1994 között a RMB/USD árfolyam 1,5-ről 8,8-ra gyengült, majd a 90-es évektől, amikortól Kína kereskedelmi egyenlege pozitív lett, az árfolyamot gyakorlatilag a dollárhoz rögzítették egészen 2005-ig (SZILÁGYI, J. 2015). Ennek köszönhetően a renminbi folyamatosan alulértékelt volt, így a külföld arányosan olcsóbban tudta megvásárolni a kínai árukat. A 2000-es években Kína gazdaságpolitikája megváltozott, a korábbi protekcionista politika helyett a globális terjeszkedés támogatását tűzték ki célul.

2005 után a korábbi, dollárral szembeni csúszó rögzítéses árfolyamrendszert, ami a gyakorlatban inkább rögzített volt, egy valutakosárral szembeni irányított lebegtetés váltotta fel. Ebben a rendszerben már a piaci kereslet és kínálat alapján határozzák meg az aktuális árfolyamot. A kínai jegybank a bankközi piac árfolyamát vette alapul, ekörül határozott meg egy kereskedési sávot (KOMLÓSSY, L. ET AL. 2017). Ez a sáv kezdetben ± 3 százalék volt, majd 2014-ig fokozatosan ± 2 százalékra változott. A valutakosárban az amerikai dollár nagy súllyal szerepelt, de az új rendszer a korábbinál jóval rugalmasabb árfolyampolitikát eredményezett.

A 2008-as válság hatására Kína felismerte a dollárban tartalékolás kockázatait, valamint nemzetközi kereskedelme sérülékenységeit, aminek nemzetközi viszonylatban is hangot adott, szorgalmazva egy új tartalékolási rendszer, vagy tartalékvaluta kialakítását. Mindemellett az Egyesült Államok a renminbi azonnali felértékelését követelte, kereskedelmi szankciókat helyezve kilátásba. Kína a dollárfüggőségét csak a renminbi további liberalizációjával és szerepének növelésével mérsékelheti. Ráadásul a felértékelés az Egyesült Államoknak, mint fő kereskedelmi partnernek is kedvez. Emiatt a fokozatosság elvét követve Kína 2010-től kezdve több lépcsőben engedte felértékelődni a renminbit. Ennek a fokozatosságnak köszönhetően a kereskedelmi mérleg a várakozásokkal szemben továbbra is többletben maradt, Kína lassan átáll az export vezérelt gazdaságpolitikáról egy belső fogyasztás által vezéreltre.

A renminbi szerepének növelése a jüan teljes konvertibilitásával és a tőkepiacok részleges liberalizációjával kezdődik. Ahhoz, hogy ez a kellő hatást elérje, támogatni kell a jüanban denominált

folyószámlák elterjedését. Erre épülően a renminbi használata élénkülhet a nemzetközi kereskedelemben, majd befektetési valutaként is megjelenhet. Ez utóbbihoz az offshore renminbi piacok fejlesztése szükséges. Az erre épülő szint a kínai jegybank és más országok jegybankjai között kötött swap megállapodások. Az utolsó dimenzió a jüan tartalékvalutaként történő felhasználása (SZILÁGYI, J. 2015). Egyelőre a világ jegybankjainak 40 százaléka rendelkezik jüan tartalékkal is, de ennek aránya devizatartalékaikon belül egyelőre csekély.

Ezeknek a lépéseknek a megvalósításához és a Belt and Road finanszírozásához lehetővé kell tenni a renminbi tranzakciók lebonyolítását, valamint ki kell alakítani az elszámolási lehetőségeket. Az offshore renminbi piacok fejlesztésének első állomása a kínai bankok nemzetközi terjeszkedése. Az általuk kínált kereskedelmi banki szolgáltatásoknak köszönhetően a külföldön tevékenykedő kínai vállalatok és kínai partnerek ezekben a bankokban renminbi betéteiket elhelyezhetik és nemzetközi renminbi tranzakciókat indíthatnak. Jelenleg Európában az Agricultural Bank of Cina (ABC), a Bank of China (BoC) és az Industrial and Commercial Bank of Cina (CBC) van jelen.

Az elszámolási infrastruktúra következő intézményi szintjét a külföldi országok jegybankjaival kötött swap megállapodások képezik. Ezek szükségességére a 2008-as likviditási válság hívta fel a figyelmet. Kína szerepe a nemzetközi kereskedelemben kiemelkedő, viszont, ha a fizetési eszköz piaca likviditási problémákkal küzd, az a kereskedő felek közötti kiegyenlítést akadályozza. Egy ilyen bilaterális swap megállapodás lehetővé teszi, hogy szükség esetén a külföldi ország jegybankja renminbi forrást nyújtson saját bankjain keresztül a renminbiben fizetni kívánó gazdasági szereplőknek.

A swap megállapodások után általában az adott országban elszámolási központ kerül kialakításra. Az első ilyen központot még a válság előtt hozták létre Hong Kongban, a többi kijelölését a pénzügyi válság tette szükségessé. Ezek a központok biztosítják Kínán kívül a tranzakciók lebonyolításához szükséges elszámolási infrastruktúrát is, ideértve a külkereskedelem vagy a tőketranzakciók pénzügyi elszámolását (DARÓCZI, D. ET AL. 2015). A központok kereskedelmi banki funkciót (levelező banki szolgáltatás) is ellátnak, valamint vállalatoknak renminbi bankszámlákat vezethetnek, ami lehetővé teszi a renminbiben indított fizetési tranzakciók bankon belüli teljesítését és a bank anyabankján keresztül a határon átmenő renminbi tranzakciók lebonyolítását is. Emellett a kínai pénzügyi liberalizációs törekvéseknek köszönhetően az elszámolási központok által kínált pénzügyi szolgáltatások köre folyamatosan bővül.

Ahhoz, hogy egy elszámolási központ létrejöhessen az államközi megegyezés mellett a kínai jegybanknak hivatalosan is ki kell jelölnie egy jelenlévő kínai bankot elszámolóbanknak. Ennek köszönhetően ezek a bankok közvetlenül tudnak a kínai rendszerekhez kapcsolódni, és hozzáférést biztosítanak a kínai piacokhoz is. Így az elszámolás gyorsabb és olcsóbb. Hivatalos elszámolóbanki státuszt jellemzően a kínai vezető bankok kaptak, a Bank of China (BoC), az Industrial and Commercial Bank of China (ICBC) és a China Construction Bank (CCB).

Renminbi elszámoló bankok a világ minden kontinensén megtalálhatóak. 2017-ben Moszkvában és New Yorkban is kijelöltek hivatalos elszámolóbankot. Európán belül elszámoló központ található Londonban, Frankfurtban, Luxemburgban, Párizsban, és a kelet-közép-európai régióban egyedülként Budapesten (4. ábra).

4. ábra: Renminbi elszámoló központok rangsora
Figure 4: Ranking of renminbi clearing houses

Forrás/Source: SWIFT, saját szerkesztés / SWIFT, edited by the author

Kínai pénzügyi intézményrendszer által biztosított források összesítése

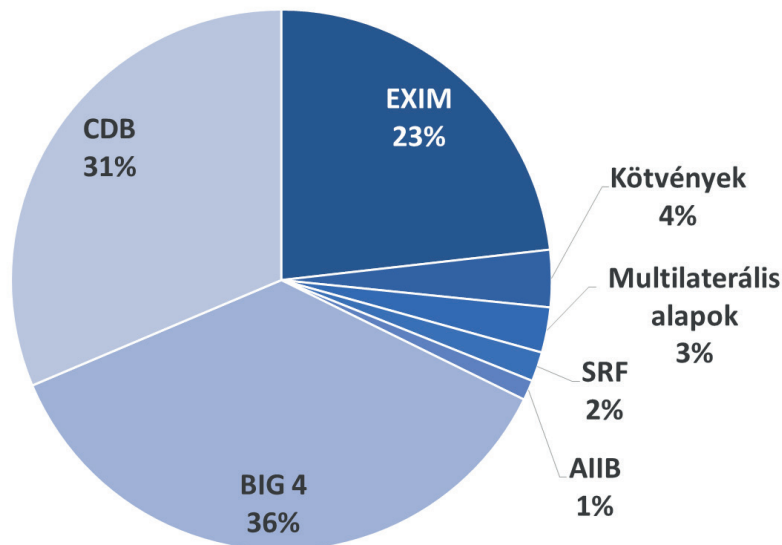
A Belt and Road program dimenziói közül a legjelentősebb forrásigénnyel a fizikai összeköttetés létrehozása bír. A program dimenzióival lazább kapcsolatban állnak, ugyanakkor Kína geopolitikai céljait szolgálják a BRI országok energiaszektorán belüli beruházások is, melyek szintén jelentős költségeket rónak a beruházóra. Ezek a projektek jellemzően hosszabb időtávon valósulnak meg és hosszabb időtávon is térülnek meg. Mivel összességében az összes beruházáson belül ezek a projektek a legjelentősebbek, így a teljes BRI finanszírozásra is jellemző lesz a hosszú befektetési időszak, ami segíti a projektek fenntarthatóságát is. Ugyanakkor hosszabb időtávon több kockázat is realizálódhat, ami kérdésessé teszi ezeknek a projekteknek a megtérülését.

A Belt and Road programot finanszírozó kínai intézményrendszer a 2018. év végéig a programmal kapcsolatba hozható beruházásokra fordított összegek alapján meglehetősen koncentrált. A projektek megvalósítása során kiemelkedő szerepet kapott a két közpolitikai bank mellett a négy legnagyobb állami tulajdonú kínai kereskedelmi bank is. A hat intézmény összesen 570 milliárd dollár hitelt nyújtott erre a célra, amelyet még kiegészítenek a kibocsátott kötvények és multilaterális alapoknak nyújtott támogatások. Azok a pénzügyi intézmények, melyek alapítása hivatalosan is vagy közvetve összekapcsolható a Belt and Road bejelentésével és céljával, az állami bankok mögött jelentősen lemaradva vettek részt a finanszírozásban.

Ahhoz, hogy a privát szféra is nagyobb részt vállaljon a finanszírozásból kellenek a jó minőségű, vállalható kockázatú projektek. A piaci alapon történő finanszírozhatóság a kínai állami tulajdonú bankok számára is egyre fontosabb, az elmúlt évek nagy médiavisszhangot nyerő hitelbedőléseit követően ezeknek az intézeteknek is át kellett gondolniuk hitelezési politikájukat, ami a finanszírozás átmeneti felfüggesztésével járt. Amennyiben az adós egy állam, a program keretein belül megvalósított gigaprojektet akkora mértékben tudják eladósítani az országot, hogy a GDP-hez viszonyított államadósságban is meglátszik (BANDIERA, L.-TSIROPOULOS, V. 2019)

A projektekkel kapcsolatos kockázatelemzés fejlesztése mellett a privát finanszírozás terjedéséhez fontos, hogy a résztvevő országok közbeszerzési és szabályozási keretrendszere is rendben legyen (DELOITTE, 2019). A BRI projektek mintegy kétharmadában a közbeszerzést kínai vállalatok nyerik, amit elősegít a finanszírozás kínai kézben történő összpontosulása (GHOSSEIN, T. ET AL. 2018). A projektminőség javításában a multilaterális fejlesztési bankoknak fontos szerepe van, mivel ezek az intézmények rendelkeznek azzal a hiteles infrastruktúrával, amelyik támogathatja a projektek előkészítését és képes azonosítani a szabályozói környezetből eredő akadályokat (5. ábra).

5. ábra: Kínai pénzügyi intézmények BRI hozzájárulása
Figure 5: Contribution to BRI by Chinese financial institutions

Forrás/Source: China Development Bank (2018), Exim Bank of China (2018), Bank of China (2018), Industrial and Commercial Bank of China (2018), China Construction Bank (2018), Centre for International Governance Innovation

ÖSSZEFOGLALÁS

A nagyhatalmi átrendeződés eredményeként a világ a korábbi egypólusú helyett többpólusúvá vált. A három legjelentősebb nagyhatalom az Amerikai Egyesült Államok, Oroszország és Kína. Az átrendeződés mozgatórugója alapvetően a gazdaság átalakulása, de biztonságpolitikai és energia ellátási szempontok is felmerültek. A 2008-as válság negatívan érintette a világot, azonban a három nagyhatalom közül az Egyesült Államok gazdasága és pénzrendszere sínylette meg legjobban. Kína gazdasági növekedése ugyan lassult, de megfelelő gazdaságpolitikával és irányváltással napjainkra úgy tűnik, kezelte a problémát és nem ragad meg a gazdaságilag közepesen fejlett országok szintjén.

Kína geopolitikai és gazdasági céljainak elérését a Belt and Road program keretei között kívánja megvalósítani, aminek eredményeként létrejönne egy új gazdasági övezet. Földrajzi elhelyezkedés tekintetében a megvalósításban aktívan résztvevő országok Ázsiában, Európában és Afrikában találhatóak. A program célja a nemzetközi kereskedelem élénkítése, a politikai befolyás növelése és a növekedési modellváltás miatt munka nélkül maradó felesleges ipari kapacitás lekötése. A projektek nagy része infrastrukturális beruházás, melyek elősegítik a tervezett útvonalakon az áruk és személyek gyorsabb szállítását. Emellett nagy hangsúlyt kapnak az energetikai beruházások és a kutatás-fejlesztési együttműködések is.

A Belt and Road megvalósítása forrásigényes, a finanszírozás elősegítése érdekében Kína létrehozta saját multilaterális befektetési bankját, az Ázsiai Infrastrukturális és Befektetési Bankot (AIIB). Az AIIB-ot 100 milliárd dollár kezdőtőkével alapították meg, így kétszer akkora, mint az Európai Fejlesztési Bank (EBRD). Az AIIB-ot 57 ország alapította, többek között amerikai szövetségesek is, mint az Egyesült Királyság, Franciaország, Németország és Olaszország. A Bank 2015-ben kezdte meg működését. Az azóta támogatott projektek nagyrészt energetikai projektek, infrastrukturális fejlesztések, valamint útépítési és vasútfejlesztési projektek voltak.

A Belt and Road finanszírozásában két 1994-ben alapított kínai állami bank is részt vesz. A Kínai Fejlesztési Bank (CDB) a világ legnagyobb szuverén fejlesztési bankja, eszközállománya a Belt and Road program kihirdetése óta 2016 végére megduplázódott. A másik közpolitikai bank fő feladata a kínai export és import élénkítése, külföldi befektetések támogatása, valamint nemzetközi gazdasági együttműködés volt eredetileg, azonban céljait Kína geopolitikai céljaihoz igazították. Így a Bank legfőbb feladata a nemzeti fejlesztési stratégiák támogatása lett. Emellett szerepet játszik a fenn tartható gazdasági növekedésben és a strukturális átalakulásban, amit a nemzetközi kereskedelme élénkítésén kívül Kína globális stratégiája implementációjának elősegítésével ér el.

A fejlesztési bankok mellett Kína geopolitikai céljait további állam közeli intézmények is elősegítik. A Selyemút Alap (Silkroad Fund) 40 milliárd dollár tőkével jött létre, az alapítók a SAFE (State Administration of Foreign Exchange), a Kínai Befektetési Vállalat, a Kínai Fejlesztési Bank és a Kínai Export-Import Bank. Az alap közép és hosszú távon fektet be infrastrukturális, energetikai és ipari fejlesztésekbe. A Kínai Ipari és Kereskedelmi Bank által létrehozott alap 10 milliárd eurót tervez befektetni a Kelet-közép európai régióban, első sorban a Belt and Road programhoz kapcsolódóan⁵ (24.HU 2017).

A renminbi nemzetközi szerepének növelése elősegíti a Belt and Road program finanszírozását, ugyanis hazai valutában a kínai bankok könnyebben nyújtanak hitelt. A renminbi liberalizációját a 2008-as válság utáni alacsony dollárlikviditás is sürgette, ugyanis Kína külkereskedelmi partnerei nehezen jutottak dollárforráshoz. Ezt Kína első lépésben renminbi biztosításával kezelte, majd felgyorsította a renminbi liberalizációját. A 2005-től a korábbi dollárral szembeni csúszó rögzítéses árfolyamrendszert, ami a gyakorlatban inkább rögzített volt, egy valutakosárral szembeni irányított lebegtetés váltotta fel.

Annak érdekében, hogy a világon minél szélesebb körben elérhető legyen a kínai fizetőeszköz, több országban, többek között Budapesten is, renminbi elszámoló központokat hoztak létre. Emellett a kínai jegybank más országok jegybankjaival közös swapline megállapodásokat kötött. Hivatalos renminbi központi státuszt Kína által kijelölt külföldön tevékenykedő kínai bankok kaphatnak. Ilyen központ ma már minden kontinensen megtalálható.

*Eszes Dorottya, PhD-hallgató
Pécsi Tudományegyetem, Természettudományi Kar,
Földtudományok Doktori Iskola
e-mail: eszesdorottya1@gmail.com*

⁵ <https://24.hu/fn/penzugy/2017/05/15/tovabb-erosodnek-a-kinali-magyar-penzugyi-kapcsolatok/>

FELHASZNÁLT IRODALOM

- BANDIERA, L. – TSIROPOULOS, V. 2019: *A Framework to Assess Debt Sustainability and Fiscal Risks under the Belt and Road Initiative*. World Bank Policy Research Working Paper 8891, p. 3.
- BORDO, M. D. - EICHENGREEN, B. 1993: *The Bretton Woods International Monetary System: A Historical Overview*. In *A Retrospective on the Bretton Woods System: Lessons for International Monetary Reform*. University of Chicago Press. pp. 3-108.
- CAMPANELLA, M. (2014). *The Internationalization of the Renminbi and the Rise of a Multipolar Currency System*. ECIPE Working Paper, No. 01. 17 p.
- DARÓCZI, D., ERHART, SZ., és Kálmán, P. 2015: *Budapesten alakulhat a következő renminbi központ*. Budapest Renminbi Initiative Papers, No. 5. pp. 1-4.
- DU, M. M. 2016: *China's "One Belt, One Road" Initiative: Context, Focus, Institutions, and Implications*. The Chinese Journal of Global Governance, Vol. 2016. No. 2. pp. 30-43.
- ESZTERHAI, V. 2016: *Kelet-Közép Európa helye a Selyemúton*. Hungarian Geopolitics, Vol. 2016. No. 3. pp. 86-87.
- GARCÍA-HERRERO, A. 2017: *China cannot finance the Belt and Road alone*. Institute for Emerging Market Studies, Vol. 2017. No. 17. 4. p.
- GHOSSEIN, T., HOEKMAN, B., és SHINGAL, A. 2018: *Public Procurement in the Belt and Road Initiative*. MTI Discussion Paper No. 10. pp. 1-5.
- HE, A. 2019: *The Belt and Road Initiative: Motivations, Financing, Expansion and Challenges of Xi's Ever-expanding Strategy*. CIGI Papers No. 225. 28. p.
- KOMLÓSSY, L., KÖRMENDI GY. és LADÁNYI S. 2017: *Út a piacorientált monetáris politika felé és a «New Normal» új monetáris politikai rendszere Kínában*. Hitelintézeti Szemle, Vol. 16. Különszám. pp. 101-125.
- KÜRTHY, G. 2012: *Globális Egyensúlytalanságok*. Ph.D értekezés.
- LOSONCZ, M. 2017: *A növekedési pályaválasztás és a gazdasági kormányzás dilemmái Kínában*. Hitelintézeti Szemle, Vol. 16. Különszám. pp. 21-49.
- POLYÁK, E., SIMIGH, F. 2016: *Az Ázsiai Infrastrukturális Befektetési Bank*. Hungarian Geopolitics, Vol. 2016. No.3. pp. 126-127.
- SZILÁGYI, J. 2015: *Washingtoni vagy pekingi konszenzus?* Ph.D. értekezés.
- THAKKAR, B. S., PAYNE, A. R. 2012: *The Marshall Plan – Global Strategy and Foreign Humanitarian Aid*. In *Globalization- Approaches to Diversity*, CC BY 3.0. pp. 133-162.

Felhasznált egyéb források

- 24.HU. 2017: *Tovább erősödnek a kínai-magyar pénzügyi kapcsolatok*. <https://24.hu/fn/penzugy/2017/05/15/tovabb-erosodnek-a-kinai-magyar-penzugyi-kapcsolatok/>. Utolsó letöltés: 2020.02.19.
- AGRICULTURAL BANK OF CHINA 2018: *Annual Report*
- Ázsiai Fejlesztési Bank 2018: *ADB Database*. <https://data.adb.org/>.
- BANK OF CHINA 2018: *Annual Report*
- CHINA CONSTRUCTION BANK 2018: *Annual Report*

- DELOITTE 2019: *BRI update 2019—recalibration and new opportunities*.
- EURÓPAI BIZOTTSÁG 2015: *The Asian Infrastructure Investment Bank*. EPSC Strategic Notes Issue 1 / 2015
- HU, SHEN 2017: *Credit Suisse Says China Belt-Road Plan May Top \$500 Billion*. <https://www.bloomberg.com/news/articles/2017-05-04/china-s-belt-road-plan-may-top-500-billion-credit-suisse-says>. Utolsó letöltés: 2020.02.19
- HUNGARIAN GEOPOLITICS 2016: *Egy Övezet, Egy Út gazdasági folyosói*. Hungarian Geopolitics, Vol. 2016. No.3. 16-17.
- INDUSTRIAL AND COMMERCIAL BANK OF CHINA 2018: *Annual Report*
- KÍNAI EXPORT-IMPORT BANK 2016: *Annual Report 2016*.
- CHINA DEVELOPMENT BANK 2016: *Annual Report*.
- CHINA DEVELOPMENT BANK 2018: *Annual Report*.
- SILK ROAD FUND 2019: *Overview*. <http://www.silkroadfund.com.cn/enweb/23775/23767/index.html>. Utolsó letöltés: 2020.02.19
- SILK ROAD FUND 2017: *Silk Road Fund Establishes Energy Infrastructure Co-Investment Platform with General Electric*. <http://www.silkroadfund.com.cn/enweb/23809/23812/36001/index.html>. Utolsó letöltés: 2020.02.19
- SWIFT (2018). *RMB internationalisation: Where we are and what we can expect in 2018*. Renminbi tracker, Vol. 2018. No. 1.
- VILÁGBANK: *Database* <https://data.worldbank.org/indicator/NV.IND.TOTL.KN> Utolsó letöltés: 2020.02.19

